

Ćwiczenia wykopaliskowe

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 19ARLS.1AN.01495.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Koordynator zajęć	Marcin Ignaczak, Jan Romaniszyn	
Prowadzący zajęcia	Marcin Ignaczak, Jan Romaniszyn	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 160, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 6
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 160, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 6

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie się z terenowym aspektem badań archeologicznych, nabycie kwalifikacji będących niezbędnym elementem w dalszej pracy zawodowej.
C2	Uzyskanie kompetencji niezbędnych do samodzielnego prowadzenia prac badawczych i organizacji projektu (kompetencje są konieczne do samodzielnego kierowania pracami archeologicznymi po uzyskaniu niezbędnego doświadczenia – definiowanego w ustawie).
C3	Pozyskanie umiejętności badawczych związanych z interpretacją źródeł w trakcie badań wykopaliskowych, umiejętność podejmowania trafnych decyzji dotyczących możliwych działań analitycznych.
C4	Zapoznanie się z różnymi technikami prowadzenia prac wykopaliskowych.
C5	Poszerzenie zakresu wiedzy na temat metodyki badań terenowych i technik dokumentacyjnych stosowanych przez różne ośrodki na obszarze całego kraju i za granicą.
C6	Zaznajomienie się z metodyką prac badawczych.

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie zagadnienia niezbędne dla poprawnego prowadzenia i udokumentowania prac wykopaliskowych, związaną z charakterystyką badanego stanowiska archeologicznego.	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02, ARL_K1_W04, ARL_K1_W05, ARL_K1_W08	Raport
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi stosować rozwiązania związane z poprawnym prowadzeniem i dokumentowaniem badań wykopaliskowych.	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U08	Raport
U2	potrafi zaprogramować kwerendy archiwalne w celu uzyskania szczegółowych informacji odnośnie historii badanego obiektu oraz dokonać wstępnej interpretacji.	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02	Raport
U3	potrafi stosować metody praktyczne związane z eksploracją obiektów archeologicznych i pozyskiwaniem prób.	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03	Raport
U4	potrafi właściwie wykorzystywać możliwości techniczne służące m.in. do wykonywania pomiarów za pomocą różnych urządzeń (m.in. niwelator, teodolit total station) wraz z obsługą urządzeń do prospekcji nieinwazyjnej.	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03	Raport

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U5	potrafi stosować we właściwy sposób umiejętności wykonywania (w zależności od potrzeb i specyfiki źródeł) dokumentacji rysunkowej, fotograficznej, fotogrametrycznej i skaningu.	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03, ARL_K1_U08	Raport
U6	potrafi zastosować metody pobierania i przechowywania specjalistycznych próbek, inwentaryzacji materiałów źródłowych (mycie i metrykowanie, segregacja, opis i klasyfikacja, dokumentacja rysunkowa).	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02	Raport
U7	potrafi sporządzić „sprawozdanie z badań wykopaliskowych” (będące obowiązkowym elementem praktyk) będące konsekwencją umiejętności systematycznego dokumentowania prowadzonych prac na stanowisku, a także jest przygotowany do prac administracyjnych związanych z koniecznością przekazania wyników badań odpowiednim służbom konserwatorskim.	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03, ARL_K1_U06	Raport
U8	jest gotów/gotowa do pracy w grupie, potrafi organizować pracę sobie i innym.	ARL_K1_U08, ARL_K1_U09	Raport
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	ma świadomość zróżnicowanych ról zawodowych i społecznych pełnionych przez archeologa w zespołach badawczych.	ARL_K1_K01, ARL_K1_K02, ARL_K1_K03, ARL_K1_K04	Raport

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas prac wykopaliskowych.	U1, K1	Ćwiczenia
2.	Zapoznanie się z zarządzaniem terenowym aspektem badań archeologicznych.	W1, U1, U2	Ćwiczenia
3.	Twórcze uczestnictwo w pracach ekspedycji wykopaliskowych, a także badaniach ratowniczych poprzez koordynowanie działania projektu badawczego.	W1, U1, U2, K1	Ćwiczenia
4.	Umiejętne stosowanie technik koniecznych do badania różnych typów stanowisk archeologicznych (obiekty architektoniczne, stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej, stanowiska płaskie).	U3, U4, U5, U6	Ćwiczenia
5.	Procesy prowadzące do degradacji materiałów archeologicznych.	U3, U4	Ćwiczenia
6.	Sposoby stosowane do konserwacji przedmiotów i obiektów zabytkowych.	U3, U6	Ćwiczenia
7.	Podstawowe techniki laboratoryjne i analityczne stosowane w trakcie prac badawczych, praktyczne dobranie właściwej procedury konserwacji przedmiotów i obiektów zabytkowych.	U3, U6	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Umiejętność metodycznego prowadzenia prac badawczych pod nadzorem kierownika badań (zdobywanie kompetencji właściwych dla stanowisk kierowniczych w trakcie prowadzenia prac badawczych).	U4, U5, U7, U8, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Semestr 2

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda badawcza (dociekania naukowego), Pokaz i obserwacja, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Ocena nabytych umiejętności: bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania

Semestr 4

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda badawcza (dociekania naukowego), Pokaz i obserwacja, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Ocena nabytych kompetencji: bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania

Literatura

Obowiązkowa

1. Barker P. 1994. Techniki wykopalisk archeologicznych. Warszawa: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Generalny Konserwator Zabytków
2. Harris E. C. 1992. Zasady stratygrafii archeologicznej. Warszawa: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Generalny Konserwator Zabytków
3. Kobyliński Z. (red.) 1999. Metodyka ratowniczych badań archeologicznych. Warszawa: Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich
4. Renfrew C., Bahn P. 2002. Archeologia: teorie, metody, praktyka. Warszawa: Prószyński i s-ka

Dodatkowa

1. Różycki A. 1981. Podstawy topografii. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego
2. Kajzer L. 1984. Wstęp do badań archeologiczno-architektonicznych. Łódź: Uniwersytet Łódzki

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	160
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	5
Przygotowanie raportu	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 180
Liczba punktów ECTS	ECTS 6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 4

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	160
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 160
Liczba punktów ECTS	ECTS 6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny swych kompetencji i wiedzy umożliwiającej pełnienie różnych funkcji społecznych w zakresie archeologii
ARL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania w zakresie interdyscyplinarnego rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych w zakresie archeologii
ARL_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do określenia priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania związanego z archeologią, a także prawidłowej identyfikacji i rozstrzygania wyzwań związanych z wykonywaniem zawodu archeologa
ARL_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego podjęcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa archeologicznego w wymiarze regionalnym, krajowym, europejskim i światowym
ARL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, rozpoznawać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować źródła z wykorzystaniem metod stosowanych w archeologii, w tym przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich znaczeń, kontekstu społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym
ARL_K1_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie samodzielnego: formułowania problemów badawczych, przeprowadzenia ich analizy poprzez odpowiedni dobór metod i narzędzi, opracowania i prezentacji ich wyników kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
ARL_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu archeologii
ARL_K1_U06	Absolwent/ka potrafi przygotowywać typowe prace pisemne i ustne (zaliczeniowe, egzaminacyjne, dyplomowe) w języku polskim i okazjonalnie w języku obcym, dotyczące zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł
ARL_K1_U08	Absolwent/ka potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w grupach, w odniesieniu do zadań związanych z problematyką archeologii
ARL_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się oraz doskonalenie kwalifikacji merytorycznych i praktycznych w zakresie archeologii
ARL_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie archeologii w systemie nauk oraz jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną powiązaną z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, ścisłych, przyrodniczych i społecznych
ARL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię, teorie, metodologię i metody badań z zakresu archeologii
ARL_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie metody w zakresie gromadzenia, zarządzania i przetwarzania archeologicznych zasobów źródłowych oraz specyfikę ich analizy i interpretacji ze względu na tradycje, teorie lub szkoły badawcze prehistorii i archeologii
ARL_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie zakres prac naukowo-technicznych realizowanych w trakcie terenowych badań archeologicznych
ARL_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie uwarunkowania działania współczesnych instytucji kultury zajmujących się dziedzictwem archeologicznym oraz ich orientację naukową i popularyzatorską